

**Տ. ՆԵՐՍԵՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՊՈԶԱՊԱՆՅԱՆԻ
ՔԱՐՈԶԸ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՏՈՆԻՆ ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ
Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ**

(29 մայիսի 2005 թ.)

*«Եկայք շինեսցուք սուրբ գիտրասն լուսոյ,
բանգի ի անս ծագեաց մեզ լոյս ի Նայասարան
աշխարհի»:*

(Շարակնոց)

Սրբազան շարականագիրը սույն փողերով ներկայացնում է այսօրվա փոնի խորհուրդը: Եկե՛ք՝ կառուցենք սուրբ խորանը լույսի, բանգի սրանից է մեզ ծագելու Նայասարան աշխարհի լույսը: Խորհրդավոր օր է այսօր, որովհետև Նայասարանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին փոնախմբում է իր հիմնադրության իսկ փառավոր փոնը:

Անցյալ շաբաթվա ընթացքին մենք փոնակապարեցինք հիշարակը Նոյսիսիանց, ապա և Գայանյանց կույսերի և հետո Նովհաննու Կարապետի ու այնուհետև Շողակաթի եկեղեցու փոնակապարտությունը և շաբաթ օրը կապարեցինք Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի՝ Խոր Վիրապից ելնելու, մահվան ճիրաններից ազափվելու հիշարակությունը: Ի՛նչ գեղեցիկ մայիսյան օրեր են այս օրերը, երբ Եկեղեցու փոնակապարտությանց միանում են նաև ազգային մեր փոնակապարտությունները, Նայասարանի մեր առաջին Նանրապետության հիմնադրության փոնակապարտումը, նաև այդ հիմնադրության հետ երեկ մեր ժողովուրդը Արագած լեռան սպորտփին իր ուրախությունը արտահայտեց միասնականությամբ:

Այդ միասնականությունը մեր ժողովրդի միասնականությունն է իր հավաքի հետ, որովհետև մեր ժողովրդի ուրախության պարը եկավ միանալու Նայ Եկեղեցվո փառքի և փրկության փոնի հետ: Մեր Եկեղեցին ևս անդաստաններ է կապարում, որը պարի փառքեր մի եղանակ է, և Եկեղեցու չորս կողմը խմբովին դառնում ենք և այնպեղ օրհնում ենք արևելքը, արևմուտքը, հյուսիսը և հարավը, այդպիսով պար ենք բռնում աստվածային օրհնության համար, աստվածային շնորհների բաշխման և մեր կողմից սպացման համար:

Այսօր սակայն փառքեր փոնակապարտություն է մեր Եկեղեցու համար: Ս. Գրիգոր Լուսավորչի փեսիլքի հիշարակն է, որ այսօր մենք կապարում ենք, այն փառավոր փեսիլքի, որ Աստվածորդին շնորհեց Իր իսկ սիրած ժողովրդին, փոքրիկ հոփին: Ավերարանը ասում է «Մի երկնցիք հօփ փոքրիկ, զի հաճեցա Նայր ձեր փալ ձեզ զարթայութիւն» (Ղուկ. ԺԲ 32): Եվ իսկապես այդ փեսիլքը աստվածային արթայության դոնների բացումն է մեր առջև, Ս. Գրիգոր Լուսավորչի Վաղարշապատի հնձանների մոտ կեսգիշերից հետո և ամեն գիշեր ծունկի էր գալիս աղոթքի՝ խնդրելով, որ Սուրբ Նոգու շնորհները երկնքից փնդան մեր ժողովրդի վրա, և Ազաթանգեղոս պարմիչը եկարագրում է, թե ինչպես իջան այդ շնորհները

երկնքից մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի հոգեգմայլ էջքով, լուսավոր և փառավոր հրաշալի էջքով ի Հայաստան աշխարհ և ի հարկականի Այրարարյան դաշտի այս մասի վրա:

Միքելի հավաքացյալներ, ավանդությունն ասում է, որ Նոյ նահապետը Ջրհեղեղից հետո իջավ Արարարի բարձունքից, այստեղ եկավ, այստեղ է, որ առաջին գոհր մարտցեց: Ավանդությունն է ասում, և այդ ավանդությունը շարունակաբար եղել է այստեղ, որովհետև մեր հեթանոս հայրերը նույնպես այստեղ, այս մայր խորանի ներքև իրենց պաշտամունքի արարուշանն են կառուցել, և Աստվածորդին երբ երկնքից իջավ, պաշտամունքի այս վայրը իջավ, որպեսզի հեթանոսական արարուշանը վերածի այս փառավոր եկեղեցուն, և հրեշտակների դասերի փառաբանական օրհներգությամբ երկնքից Աստծո Միածին Որդին իջավ և այստեղ Իր ձեռքի ոսկի մուրճովը երեք անգամ թախեց Մանդարամարի, այսինքն՝ դժոխքի դռներին և Գրիգոր Լուսավորչին պատվիրեց. «Այստեղ կառուցիր Ինձ համար աղոթքի այս տունը»:

Դուք բախավորներ եք, որ այսօր այս Սուրբ Մեղանի առջև, որի վրա ես առանց աստվածային շնորհքը լիովի վայելելու կանգնել եմ, և դուք տեսնողներն եք այս վայրի, և այսօր այդ փառավոր էջքի հիշատակն է, որ մենք տոնում ենք: Այո, Աստված ընտրել է արդեն Իր ժողովուրդը և հայ ժողովուրդին առաջնորդեց մեր պատմության ընթացքին, և երբեք մարդկության պատմության թափերաբեմից մենք չկորսվեցինք ուրիշ շար ժողովուրդների պես, այլ մեր հավաքքի շնորհիվ, մեր Աստծո հանդեպ ունեցած հույսի շնորհիվ կարողացանք գոյատևել դարեր, երկար դարեր:

Այո, Աթոռ Հայրապետական թեև տարբեր տեղեր դեգերեց, սակայն Քրիստոսի էջքը մնացել է այստեղ, որի համար 1441 թ. Հայոց Հայրապետական Աթոռը եկավ վերահաստատվելու իր տեղում Սուրբ Էջմիածնում, այնտեղ, ուր իջավ մեր Տերը Հիսուս Քրիստոս:

17-րդ դարի պատմիչ Առաքել Դավրիժեցին իրավամբ ասում է, թե «Ի վերայ աշոյն Սրբոյն Գրիգորի և Սուրբ Էջմիածնի ողջ ազգն հայոց կապեալ կայ»: Ողջ հայ ժողովուրդը իր Սրբություն Սրբոցը ունի այսօր և այդ սրբություն սրբոցը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինն է, և բոլորիս հավաքը պետք է կապված լինի այս Աթոռի հետ: Երբեք չփոթենք աղանդավորների քարոզությունը ճշմարիտ հավաքքի կենտրոնի հետ, չթուլանանք երբեք և հավաքարիմ մնանք Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի տեսիլքին, որը որպես ավանդ է մեզ թողնված դարեր շարունակ: Տեր կանգնենք այդ հրաշալի ժառանգությանը: Այսօր կատարում ենք Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի հիմնադրության տոնակատարությունը: Այստեղ 1704 տարի շարունակաբար աղոթք է հնչել, և աղոթողները իրենց աղոթքով, իրենց ճգնությամբ կարողացել են պահել այս սուրբ հաստատությունը կենդանի, և մենք հավատում ենք, որ ևս առավել 1700 տարի պետք է կարողանանք պահել այս հաստատությունը, ինչպես մեզ ժառանգ թողեց մեր Տերը Հիսուս Քրիստոս:

132-րդ Հայրապետն է այսօր բազմած Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի գահին, և մեր մաղթանքն է այս պահին, երբ բոլոր սրտով հավաքված ենք աղոթելու Սուրբ Էջմիածնի հիմնադրության այս փառավոր տոնի առիթով, թող Աստված երկար քաջառողջ կյանք պարգևի Հայրապետին Հայոց՝ Նորին Սուրբ Օծություն Ս. Տ. Գարեգին Բ Կաթողիկոսին, և մեր հավաքավոր եղբայրներին, հոգևոր եղբայրներին, որոնք հավիտենական այս շենքի, այս կառույցի մեկ-մեկ քարերն են. ոմանք անկյունաքար, ոմանք սովորական քար, բայց մենք հա-

վիտենական Սուրբ Էջմիածնի կառույցի բարերն ենք, որոնք ժամանակի ընթացքում մեր պարսմության ճանապարհի վրա դարեդար կառուցվում են:

Սուրբ Էջմիածնի Կոնի առիթով ձեզ, սիրելի ժողովուրդ, կշնորհավորեմ հանուն Հայ Եկեղեցու. Կոն Էջմիածնի ձեր հավաքին, պահապան եղեք Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի թողած ժառանգությանը, և միասին երգենք այն փառավոր երգը, որ մեզ ժառանգ է թողնված մեր հայրերի կողմից, արարահայրված Կոնիստանտնոպոլսի Կաթողիկոսի հերկյալ Կողերով:

Ամեն հայի արարից բխած,

Լսիր այս ձայն, ո՛վ Աստուած.

Երկար կեսանք Կոնի Հայրապետին,

Երկար օրեր Հայոց Հօր.

Տէ՛ր, անասան արարիչ Դու միշտ

Քո իսկ հիմնած Մայր Աթոռ: